פני שביעית נקבלה — דברי ברכה

ברכת אבי מו"ר הרב יובל שרלו*ראש ישיבת ההסדר אמי"ת אורות שאול ברעננה.

לרב אלחנן יקירי,

השמיטה מדברת אלינו בשפות שונות. שפתה הבסיסית היא שפת ההלכה - איסורי העבודה בקרקע, חובת ההשמטה, קדושת הפירות והשלכותיהן; היא מדבר אלינו בשפת הלמדנות: קדושה ראשונה וקדושה שניה, גבול עולי בבל ועולי מצרים, אפקעתא דגברא או אפקעתא דשמייא; בשפת המדרש - הסתירה בפסוקי התורה בין שמיטה עם השלכות סוציאליות לבין השמיטה כשבת הארץ; בשפת התורה שבעל פה וכליה, כגון היתר מכירה ופורזבול; בשפת המחשבה, העוסקת בתכנים הפנימיים של שנת השמיטה; ומעל לכל - בשפה שהיא מכנסת את כל השפות האלה, שפת העבודה הפנימית והדביקות המתחוללת בעולמה של השמיטה.

קריאתו הגדולה של הרב קוק זצ"ל לשבירת המחיצות שבין השפות השונות, ולהשראה הדדית ביניהן - הולכת ונענית יותר ויותר. בישיבות שונות צומחת ועולה שפת למדנות מקושרת ומחוברת לשפות האחרות, ושדות-שיח שונים מתבארים האחד מתוך השני. לא זו בלבד, אלא שהקשרים מתרחבים גם לתחומים שאינם עוסקים באופן ישיר בשמיטה, אך משיקים לה: לב האדם לאדם בסוגיות שונות ובהלכות מגוונות, הקהל לאורך ההיסטוריה, וכדו'. כל אלה הם מגילוייה המובהקים והמאירים של תורת ארץ ישראל.

חלק מהארות אלה, מצויות בדברים שכתבת, הרב אלחנן, בדברים שלך על קבלת פני שמיטה. עוד חיבור מהחיבורים שצריכים להיעשות, בין העולמות החיצוניים המעצבים את שנת השמיטה, ובין המתרחש בשפה הקיומית בליבו של האדם - לומד השמיטה, שומר השמיטה, חולם השמיטה ומבטא השמיטה. קשה לי לתאר את האושר של האור המקיף של חיבור זה - עצם העובדה שחיבור כה משמעותי נוצר תחת ידך, והן את האושר על האור הישר שיש בו, ועל הדרך בה אתה מלמד אותנו לקרוא את שנת השמיטה בשפת השיח של העבודה הפנימית.

יהי רצון שיפתחו דבריך את עולמם של שומרי שביעית ואוהבי התורה, והם יראו בדברים פתח לקבלת שביעית במובנה הרחב יותר והנוגע יותר, וגם ימצאו עוד דרך אחת מדרכי הלימוד שאנו קרואים לפתח היום. אשרי ישיבת עתניאל ואשרינו אנו שגם אלה דברי התורה הנלמדים בה, ותזכה ללמוד ללמד, לשמור לעשות, ולקיים את כל דברי תורת ה' - באהבה, בפנימיות ובשמחה. באהבה מרובה,

אבא.

הרב רא"ם הכהן*ראש ישיבת ההסדר בית ועד לתורה הר חברון ורב הישוב עתניאל.

לתלמידי היקר הרב אלחנן,

קראתי בעונג רב את ספרך "פני שביעית נקבלה".

שנים רבות יש לי כיסופים שיקומו סופרים ומשוררים מבני עלייה, צעירים שנולדו וגדלו בארץ ישראל בשיבה השלישית, ויכתבו ספרות רוחנית בעבודה פנימית בניגון של עלמא דחירותא. ישנו מחסור עצום בספרים העוסקים בעבודת השם המתאימים לבני דור הגאולה. ספר זה מתאים ללימוד רציף שמצייר תמונה שלמה של משמעות מצוות השביעית והיובל לציבור הרחב.

הספר הנוכחי הינו ניסיון להקשיב לתורות של השביעית והיובל. על מנת לזכות בשמיעה יש צורך במקום, ולעם ישראל יש מקום רק בארץ ישראל. החזרה לארץ ישראל מכשירה אותנו להיות קשובים לתורה, והשביתה וההשמטה בשביעית מאפשרות לנו לשמוע את הקול האלוקי כקול פנימי בתוכנו.

אדם יכול ללמוד את כל התורה כולה על כל הלכותיה ולא להקשיב לתורה. הסמ"ג בהקדמה לספר המצוות מספר לנו על חלום שחלם אחרי שגמר לכתוב את כל ספר המצוות:

וגם בעניין לאוין בא אלי בחלום ענין מראה בזה הלשון: הנה שכחת את העיקר - השמר לך פן תשכח את ה' אלקיך - כי לא היה בדעתי לחברו במניין הלאוין, וגם רבינו משה לא הזכירו במניין. ואתבונן אליו בבקר והנה יסוד גדול הוא ביראת השם

וחיברתיו בעיקרים גדולים במקומן. וה' אלקים יודע כי לפי דעתי איני משקר מעניין המראות, וה' יודע כי לא הזכרתים בספר זה אלא למען יתחזקו ישראל בתורה ובתוכחה וחפץ ה' בידי יצלח. (ספר מצוות גדול לאוין הקדמה כללית).

הסמ"ג מלמד אותנו שאפשר לשכוח את השם גם אם כותבים ספר מצוות הכולל את כל התורה.

ביובל נאמר "בשנת היובל הזאת תשובו איש לאחוזתו" ובזוהר הקדוש דרשו:

בשנת היובל הזאת תשובו וגו' - כל חד יחזור ביה לדרגא דיליה דנשמתיה אחיזא מתמן, כמה דאוקמוה)קהלת יב(והרוח תשוב אל האלהים וגו'. שמיטה שכינתא תתאה דאיהי משבע שנין, יובל אימא עלאה בינה איהי לחמשין שנין ובה אתייחסין ישראל במפקנותהון מן גלותא, הדא הוא דכתיב ואיש אל משפחתו תשובו.1תרגום: בשנת היובל הזאת תשובו וגו' - כל אחד יחזור בה לדרגה שלו שהנשמה שלו אוחזת בה משם, כמו שהעמידו (קהלת יב) "והרוח תשוב אל הא-להים וגו'". שמיטה שכינה תחתונה שהיא משבע שנים, יובל אמא עליונה בינה שהיא לחמישים שנים ובה מיוחסים ישראל כשיוצאים מהגלות, זה שאמר הכתוב "ואיש אל משפחתו תשובו". (זוהר - רעיא מהימנא כרך ג [ויקרא] פרשת בהר דף קח ע"ב)

השמיטה והיובל מהווים חלון הזדמנויות לכל אחד להיות קשוב לשורש נשמתו הייחודי.

אני מברך את הרב אלחנן בברכת כהן באהבה שימשיך להקשיב לכל התורה על כל חלקיה ויזכה ב"תורת ה' תמימה משיבת נפש".

רא"ם הכהן.

הרב בני קלמנזון*ראש ישיבת ההסדר בית ועד לתורה הר חברון בעתניאל.

לשותפי-אהובי, לתלמידי-מורי-רבי הרב אלחנן שרלו שליט"א

שמחתי, נהניתי והזדהיתי עם התורות המופלאות אשר בספרך. חשתי שהן מלאות יראת השם רחבה וגדולה. אינני בר 'נתינת הסכמה'. מניסיוני המועט כשותף לגילוי פנים בתורה, אני מתפלל יחד אתך כי גילויי התורה המופלאים שבבית מדרשנו יקבלו הסכמה מהמסכים האמיתי - נותן התורה, אך על פי שיפוטי הדל מדובר בגילוי פנים שהוא כהלכה.

חובת נטישת השדה המופיעה בספר שמות, ו'דרישות המנוחה' של האדמה, הפיכת האדמה ל'פרסונה' במיוחד בספר ויקרא, מלמדות אותנו שהאדם איננו האדון הכל יכול, השליט המוחלט של הבריאה. בדומה לכך, גם מבית המדרש הנפלא שלנו למדתי שגם אנחנו הרבנים איננו אדוני התורה, אלא לומדיה בחבורה. חבורה אחת של צעירים וזקנים, רבנים שהם תלמידים, ותלמידים שהם מלמדים נפלאים.

את סוגיות השביעית למדנו ביחד פעמיים בישיבת עתניאל, לקראת שתי השמיטות האחרונות. את חלקן של התורות שבספרך זיהיתי כתורות שעלו בבית המדרש שלנו, בלימודנו המשותף לאורך השנים. למדתי והחכמתי, כי תורת בית המדרש שלנו פותחה והועמקה בצורה מופלאה בספר זה. כדרך הכותבים, יקשה עלינו להבדיל בין מה שהגינו בשבתנו עם עצמנו, לבין מה שהתגלה לנו יחד עם החברותות, יחד עם מורינו ורבותינו, יחד עם תלמידינו, זה היופי וזו דרכה של תורת האמת. תורה שנוצרת תוך כדי אינטראקציה בין נפשות וגישות שונות, אשר מגלות כל אחת ואחת את האור ואת האות שלה בתורתנו, תורת השם יתברך - אלוקי כל ישראל.

הלוואי ונזכה להיות בחסדי השי"ת חלק מהמרחב הקדוש של בתי המדרשות של העם היהודי בארצו ובמדינתו, חלק מהמרחב של הארץ הקדושה והטובה הזאת עד מלאת ימינו בטובה. התורות שלנו יועשרו על ידי מורים, חברים ותלמידים, עד שלא נכיר בין מה שהשמענו לבין מה ששמענו. גם בדברי תורה עוף השמים הפורח בשמי הארץ הקדושה הזאת מוליך את הקול. קול קדוש, טהור, מרומם, משמח ומנעים. קול העולה מנועם בתי המדרש של ארץ ישראל, המנעימים זה לזה בהלכה וכהלכה.

אני חש שחותנך הדגול, אהובי אחי ורעי הקדוש הגאון הצדיק הרב עמי עולמי זצוק"ל הי"ד, אשר זכיתי יחד אתו להנחיל מתורת ארץ ישראל לתלמידינו הקדושים, ואשר מסר נפשו על מזבח התורה העם והארץ, שמח בשמחת תורתך. הוא עושה זאת עם כל ישיבה של מעלה, וכאשר 'תחתונים עזו - עליונים ששו'.

בני.